

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Quorum autem retinueritis, retenta sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

23. *Quorum autem retinueritis, retenta sint.*

HÆc clausula à Christo adiecta, superiorum verborum sensum orthodoxum, de vera remissione peccatorum per Apostolos iudicialiter in foro conscientie facienda, luculenter & ad oculum confirmat: sensum quoque Caluini commentitium de factæ dudum remissionis peccatorum denunciatione, attestazione, obsignatione, non minus luculenter refutat. Sensum orthodoxum confirmat, & Caluini commentitium euertit, quatenus retinere ac ligare peccatū, quod est solutionem ac remissionem peccati negare, & peccati iam reū eoque obstrictum eodem reatu ac vinculo peccati constringere, seu constrictum tenere, veram & realem potestatem significat circa ipsum peccatum, & personam hominis: quam magnus ille Theodosius Christianissimus Imperator optimè intelligens, quum iam ab Ambrosio Episcopo Mediolanensi propter atrocem eadem temerè patratam excommunicatus, ab aditu Ecclesie & usu Sacramentorum arce-
Theodor. hist. Eccl. lib. 5. c. 18.
 reteretur, suam infelicitatem his verbis professus est. *Memoria tenes* (ait ad Ruffinum, Magistrum militum, qui eum ad Ecclesie ingressum inuito Episcopo hortabatur) *Dominicam vocem, qua manifestè dicit: Quemcumq; ligaueritis in terris, is & in calo erit ligatus.* Agnoscebat potestatem à Christo Sacerdotibus datam retinendi & ligandi peccata, quæ peccatorem vinculo constringeret quod sibi peccando nexuit. Hic Euangelica prædicatio locum non habet, hinc præconium, testimonium, sigillum Caluinianum euanescit. Sententia retinens peccatum, & ligans peccatorem, ad ipsum in particulari peccatorem, & ad ipsum in specie peccatum destinari debet, idque ex certa & cognita causa. Neque enim ligari debet nisi qui tale vinculum promeruit. At prædicatio Euangelica omnes alloquitur, & tamen posset piis iam & bonis fidelibus gratiam illis à Christo factam aliquo modo attestari & annunciare (quod quidem adhuc non esset gratiam aliquam facere, aut peccatum remittere) tamen per modum alicuius denunciationis aut attestationis nullum potest ligare, nulli hanc pœnam imponere, nulli remissionem negare, quando nec vllum in particulari conuenit, nec de vlllo peccato in particulari iudicat, nec causam habet cur vllum in particulari liget. Ita & sensum orthodoxum hæc clausula luculenter confirmat, & sensum Caluini commentitium non minus luculenter euertit.

Theodor. hist. Eccl. lib. 5. c. 18.

Retinere peccatum ad Euangelij prædicationem pertinere non potest.

Caluini
effugium
refallitur.

Horum igitur verborum sensum aliò inuertere atque pertrahere studiosè contendit. Hoc (inquit) secundum membrum addit Christus ad terrendos Euangelij sui contēptores, ut sciant non impunè cessuram sibi hanc superbiam. Sed vide absurditatem. De retinendis peccatis Christus loquitur omnibus haud dubiè & indefinitè. Quid ergo? An Euangelij contemptus omne peccatum est? Quàm innumeri sunt peccatores, qui Euangelium aut ignorantes (ideòque non cōtemptores) aut audire negligentes (ubi contemptus abest) aut penitus obliuioni dantes (non ex Euangelij contemptu, sed suis passionibus victi) innumeris flagitiis ac sceleribus contaminantur? Quomodo ergo Christus de omnibus peccatis retinendis, quæ Apostoli retenturi sunt, loquens, ad terrendos Euangelij contēptores id loquitur, quasi alia peccata retinenda non essent quam Euangelij contemptus; aut alij peccatores non ligandi, nisi Euangelij contēptores? Quicquid ergo de Euangelij contemptu prosequitur hïc Calvinus, causam presentem non attingit. Ergo (inquit) sicut Apostolis inuicta est salutis & vitæ æternæ legatio, ita rursus armati fuerunt vindicta erga omnes impios qui oblatam sibi salutem respiciunt, ut docet Paulus 2. Cor. 10. 6. Caterùm ordine posterius est, quia priori loco ostendi oportuit verum & genuinum Euangelij prædicandi finem. Quòd Deo recõciliamur, hoc Euangelij proprium est: accidentale verò, quòd morti æternæ addicuntur increduli. Qua ratione Paulus, dum illà, cuius nuper memini, vindictam denunciaturus incredulis, mox subiicit. Postquam impleta fuerit vestra obedientia. Significat enim proprium esse Euangelij, ut uocet omnes ad salutem, aduentitium autem esse, ut interitum quibusdam adferat. Notandum tamen est, quisquis Euangelij vocem audit, nisi remissionem peccatorum illic sibi promittit amplectitur, reatu & æterna damnatione obstringi. Nam sicut Dei filij odor est viuificus, ita ijs qui percunt, odor est mortis & mortem. Non quòd necessaria sit damnandis reprobus Euangelij prædicatio, cum natura perditissimus omnes, & præter hereditariã maledictionem nouas mortis causas sibi quisque accersat, sed quia multo grauiorem pœnam meretur eorum contumacia, qui scientes & volentes filium Dei spernunt. Hæc est hæctenus tota Caluini disputatio, ut doceat retinere peccata Apostolorum eorùmque successores, nihil aliud esse, quàm per Euangelij prædicationem, ipsius Euangelij contēptores grauiorem pœnam mereri. Sed aduersus istud futile commentum tria (lector) aduerte. Primum, nullam poni actionem in ipso Euange

Caluini
commentum
tribus ra-

Euangelij prædicatoribus, qua peccata ipsi retineant ac-
 gent; sed ex ipsa hominum incredulitate & contemptu con-
 sequi hanc grauiorem pœnam & damnationem. Dicit autem
 Christus, *Quorum retinueritis peccata, retenta erunt*: ut vi-
 delicet hæc peccatorum retentio, non ex natura rei, aut ipso-
 rum peccantium sola conditione, sed & ipsorum retinentium
 iudicio ac sententia ac demum actione quadam promanet.
 Ponit Christus Apostolos retinentes & ligantes peccata:
 ponit Calvinus in Apostolis nihil; sed in sola impiorum in-
 credulitate totam retentionis causam. Sensus igitur Christi
 non tenuit. Rursum aduerte iuxta Christi verba peccata sic
 retineri, ut retentio illa non sit generalis, sed certarum persona-
 rum. Ait enim, *Quorum retinueritis peccata*; non ait, *Quæ pec-
 cata retinueritis*. Actio igitur Apostolica & Sacerdotalis, qua
 peccata retinent, versatur circa certas personas quarum peccata
 retinent: Evangelica prædicatio ad nullas certas personas di-
 rigitur, sed omnes in vniuersum indifferenter alloquitur. Sed
 & certorum peccata retinere, aliorum non retinere, cum res iu-
 dicij & discretionis sit, cum Euangelij prædicatione (ubi nulla
 talis discretio, nullum iudicium exercetur) nihil commune ha-
 bet. Aduerte tertio, Christum de peccatis loqui omnibus &
 indefinitè quæ retineri possunt. Calvinus de sola incredulitate
 loquitur, qua quis peccatorum remissionem in Euangelio oblatam
 non amplectitur. Ita, iuxta Calvinum, nisi vnum peccatum reti-
 neretur, & nisi vnius peccati sit vindicta, contemptus videlicet
 prædicationis Evangelicæ, & contumacia (ut loquitur) eorum
 qui scientes & volentes Dei filium spernunt. His tribus de causis
 nihil commune, nihil affine cum Christi verbis habet hoc loco
 tota Caluini illa de prædicatione Evangelica speculatio.

Eaimuero dat illam Christus potestatem Apostolis, qua
 retineantur peccata, non vnum aut alterum, incredulitatis, contumaciae, contemptus Euangelij, sed omnis generis pec-
 cata contra legem Dei perpetrata: nec ut retineantur hoc
 solo nomine, & ex hoc solo capite, quia retineri merentur, &
 quia ex sua natura reos damnationis pœna obstringunt, sed
 ut retineantur quæ Apostoli retinuerint, quæ Ecclesiæ Præ-
 positi ligauerint, ut ex illo capite nouum vinculum, nouum
 ligamen peccata accipiant, quod ab Ecclesiæ Præpositis re-
 tineantur ac ligentur. Sic verbis Christi inhærendo, tota
 speculatio de prædicatione Evangelica penitus euanescit.

Locus verò ex Apostolo citatus ad Evangelicam quidem
 prædicationem pertinet, sed non ad illam solam. In integrum

tionibus
 resuratur.

1.

2.

3.

Retinendi
 peccata po-
 testas ve-
 ra Aposto-
 lu data.

Pauli ver-
 ba expli-
 cantur.

- locum cum breui explicatione ponemus. In carne (inquit
 2. Cor. 10. Apostolus) *ambulantes, non secundum carnem militamus*, id
 est, mortalem & communem vitam agentes, &, vt paulo antea
 dixerat, *in facie quidem humiles inter vos; non secundum
 carnem militamus*, id est, officium prædicationis nostræ iuxta
 humanam infirmitatem non exercemus. Nam arma militia
 nostre non carnalia sunt, sed potentia Deo; id est, prædica-
 tionem nostram & doctrinam non per diuitias, honores, aut
 potentiam aliquam mundanam commendamus, aut suade-
 mus, sed media ad persuadendum, quibus vim habent; diuina
 sunt, & ex Dei virtute vim habent; *ad destructionem quæ-
 ritionum*, id est, ad castra hostilia expugnanda. Nam vt pios
 3. Cor. 3. alibi *Dei templa*, sic fidei hostes ac rebelles *castra hostilia*
 hoc loco vocat. Modum autem impios per Euangelicam
 prædicationem expugnandi subiungit, *Consilia destrucunt*,
 id est, astutiam hæreticorum & pseudoapostolorum (pro-
 pter illos enim hoc totum loquitur, vt in sequenti cap. ap-
 pareat) deprehendentes & repellentes, & *omnem altitudinem
 extollentem se aduersus scientiam Dei*, id est, destruentes quo-
 que & refutantes omnem superbiam falorum magistrorum,
 qui volunt alium sapere contra regulam fidei, & *in captiui-
 tatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi*, id
 est, arma quoque habemus quibus possumus hominum intel-
 lectum Deo subiicere ad obediendum fidei de Christo, vide-
 licet autoritate & testimonio fidei, quod in genere causa
 externæ Ecclesiæ maximum habet, humanum intellectum
 ad assentiendum veritati Euangelicæ inducendo; & *in prom-
 ptu habentes ulcisci omnem inobedientiam, cum impleta fuerit
 vestra obedientia*, id est, habemus quoque potestatem rebel-
 les fidei, & pseudoapostolos omnes, qui vobis molesti sunt,
 gladio spiritali feriendi & excommunicandi, non in ipsa
 prædicatione Euangelica, aut per illam; sed per sententiam
 iudicalem quam verbi prædicatores habent: qua sententia
 3. Cor. 5. *Paulus fornicarium Corinthium non prædicando Euange-
 lium præsens, sed iudicando & reuocando peccatum, absens*
 3. Tim. 1. *Satana tradidit in interitum carnis*, qua etiam *Hymenæus &
 Alexandrum Satana tradidit, vt discant non blasphemare*.
 Hæc vindicta Apostolica non fuit prædicatione Euangelica
 Pauli, vt somniat Calvinus; sed sententia ab eo lata extra
 omnem prædicationem: quod maximè in Corinthio fornicari-
 o appareret, de quo dicit: *Ego, inquit, absens corpore, præ-
 sens autem spiritu, iam iudicavi vt præsens, &c.* Et de simili
 pete

potestate ac vindicta in pseudoapostolos illos qui schismata inter Corinthios seminabant exercenda, Paulus hinc loquitur. Sed quia hæc potestas cum aliorum ædificatione exerceri debet, & non ad destructionem neque ad scandalum, adiunxit, *Cum impleta fuerit vestra obedientia*: id est, sic impleta & perfecta, ut possimus eradicare zizania, non triticum. Hæc est tota Apostoli sententia de prædicatione quidem Evangelica, sed non de solo eius actu atque exercitio, verum de varia potestate illi adiuncta. Postrema autem, quam memorat, vindictæ potestas ad externam Ecclesiæ iurisdictionem & forum externum pertinet, non ad forum conscientie internum, de quo Christus hoc loco agit: in quo videlicet foro ac tribunali peccata coram Deo vel remittuntur, vel usque ad debitum satisfactionis modum ritè peractum retinentur; sicuti nuper ex nobilissimorum Patrum plurimis testimoniis ostendimus.

Magno igitur conatu, sed inani, verba Christi impugnavit Calvinus, ut commentum suum non secus impium quam stolidum, de soluendis ac retinendis per Evangelicam prædicationem peccatis substitueret. Fingit in Evangelij voce peccatorum remissionem promitti. Atqui hoc loco Christus, non in Euangelij voce, sed in Apostolorum voce ac sententia peccatorum remissionem promittit. Deinde nulla Scriptura docet in Evangelij voce peccatorum remissionem promitti. Scripturæ credentibus, penitentiam agentibus, elemosynas & alia charitatis opera facientibus, Sacramenta accipientibus, remissionem peccatorum promittit, voci Evangelij nusquam. Denique ad peccatorum remissionem consequendam, non satis est Evangelio credere, sed oportet præterea penitentiam agere, Deum invocare, affectum peccati deponere, charitatis affectum induere, denique media illa & Sacramenta suscipere, quibus mediantibus peccata remittuntur. Neque enim frustra Ecclesiæ claves datæ sunt, ut nuper ex Patribus accepimus.

25. *Nisi videro in manibus eius fixuram clavorum, & mittam digitum meum in locum clavorum, & mittam manum meam in latus eius, non credam.*

Fuit hæc Apostoli Thomæ infidelitas magna, & pertinacia non minor, quod Christo vno die quinquies diversis appatente, primò Magdalenæ ad sepulchrum, secundò